

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKON.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Boldog újévet!

Ezzel a köszöntéssel léptük át a küszöbét az 1901-ik esztendőnek. Ezzel a jókívánsággal üdvözlük egymást az embertársak, barátok, jóismerősök, s felhasználják az alkalmat az állami, megyei és városi tisztviselők, hogy nemcsak társaikat köszöntsék, de a hivatalfőnököknél tisztelegve, nekik kitartást, munkaerőt és sikeres működést kívánjanak.

Az évforduló elég bőséges tárgyat ad a gondolkodó elmének arra, hogy visszatekintve a lefolyt esztendőre, elmélkedjék annak eseményei felett, s kissé a jövőbe tekintve, legalább körvonalakban lássa az eseményeket, melyek előre vetik árnyukat.

És ebben nem szabad oly elfogultaknak lennünk, hogy a német közmondást igaznak tartjuk és ne várjunk igazán jobb esztendőt, mint az elmúlt volt. Igaz, hogy a kimagasló események nem hiányoztak ebben az évben sem, mert hiszen tudjuk, hogy az események sorozata eléggé változatos képét mutatja a lezajlott esztendőnek.

A községi iskola államosítása, új polgármester, főjegyző, új pénzügyigazgató, képviselőválasztás, a vármegyeház építése s az esküdtseki intézmény stb. stb. mind megannyi nevezetes mozzanat, mely egy kis város különben zajtalan életében feljegyzésre méltó, de nem elegendő arra, hogy a jövőre nézve vérmes reményeket táplálhatnánk.

Talán leginkább istápolná a jövőbe vetett reményt az év végén felmerült eszme, melynek kivitelére a pénzintézetek vállalkoztak s mely szoros kapcsolatban áll a város fejlődésével és emelkedésével; a világitás kérdésének megoldása s ipartelep létesítése.

E kérdéssel egyidejűleg — miután az előbb felmerült eszme: az agyagiparó dugába dőlt — jött felszínre a Mansfeld-féle gyártelep ügye, s mikor látjuk, hogy Nyustya mellett Hacsaván már ég felé nyulik a magnezit-gyár nagy kéménye, s a folyó év őszén füstölögni is fog, — nálunk a chamotte-gyár ügye esendesen nyug-

T Á R C Z A.**Mariska emlékezete.**

A harangok szomorú kongása nem hallatszik hozzám, nem láthatom árván maradt kis fiadat, a mint öntudatlanul is szomorú, ártatlan tekintettel néznek föl bánatos atyjokra. De lélekben kísérlek én is utolsó utadon, virággal és koszorúval behintett sírodon keresek egy kis helyet, hová szelid emlékezésből fonott, egyszerű borostyán-koszorúmat letehetem.

A nagy Gondviselő adott neki erőt, egészséget; felruházta lelkét jósággal, okossággal; alapított vele családot, a kik neki azt a Boldogságot jelentették, a mit az emberek százezrei délibábként üdvözölnek és soha el nem érnek. És mikor sok aggodalmak árán annyira felnevelhette két kis fiát, hogy azok testi, lelki fejlődése a legszebb, a legszentebb, az anyai örömök teljességét ígérték neki, akkor tetszett az Úrnak magához venni az ő lelkét, a mely szép volt, mert jó és okos volt. Mert jó volt, nemes volt, okos volt, habár lelkének szépségét kevesen ismerték.

Lelkének ereje, szívének igaz hite és nagy munkaszeretete tették őt, az igazi nő példányképévé, a hűséges feleség szimbólumává, s az anyák aggódó gyöngédségének megtestesülésévé.

Már mint leány kivált leánytársai közül elmélkedésre, töprengésre hajló zárkozott természetével. Ritkán engedett betekinteni lélekvilágába, hol az ész suverénitása alatt ugyan, de mindig meleg, nemes és igaz érzések uralkodtak.

Ha néha-néha leánytársaságba vetődöm mostanában, a mindenben és mindenütt megnyilatkozó földhöz tapadó materialismuson keresztül is meglátom azt a másik leánytársaságot, a melynek mindig éltető napsugara volt Süteő Mariska.

szik s egy lépéssel sem megy előre. Ott épülnek a munkás-lakok, s egész nagy telep létesül, mi pedig fázunk a nyújtandó kedvezményektől, melyek talán jelentékeny hasznot hoznának, ha mindjárt nem is, de kis idő múltán biztosan.

Ha már most előre tekintünk kissé, s elmélkedünk a felett, mit várhatunk a jövő évtől, szorongó szívvel sorozzuk lelki szemeink elé azokat az eseményeket, melyek egy részétől várjuk, hogy a szomorú közviszonyok, melyek lakosságunk kedélyállapotát depimálják, a megélhetést nehezítik, kedvezőbbre forduljanak.

Megerősödött, egészséges közszellemre van szükség, s vállvetett, kitartó munkájára azoknak, kiket a sors és saját képességük praedestinált arra, hogy a vármegye és város intézőiül tekintessenek.

Mert nagyon sokat várunk az új esztendő-től, melynek folyamán az általános képviselőválasztások is megejtetnek; a vármegyei tisztújítás, a városi képviselőtestület, a vármegyei törvényhatósági bizottsági testület részleges újralakítása választás útján szintén ez év eseményét fogja képezni.

A közérdekre nézve kisebb jelentőségű az, hogy az új — monumentális — vármegyei székházba beköltöznek a hivatalok, s a régi megyeház helyiségeit elfoglalják a pénzügyigazgatóság és adóhivatal tisztviselői. De üresen marad a város tulajdonát képező eddigi pénzügyigazgatósági épület, a mi nem kevés gondot fog okozni a város intézőinek.

Ez évben lesz a Tompa-szobor felállítása, s a főgimnázium új épületének felemelése, melyre már a telek is meg van vásárolva, terv is van, csak — pénz nincs. Az elemi és polgári iskolák végleges elhelyezése sem enged immár hosszú késedelmet, s a mentelep ügyében felvetett lét vagy nemlét kérdése is megoldást nyer ez évben, mert ha nem épít a város új laktanyát s az ódon istállókat nem emelteti fel, bizony elviszik tőlünk még azt a kis katonaságot is, a mit eddig nagy keservesen meg tudtunk tartani a kívülről jövő intrikák daczára.

Az árvíz ellen való komoly védekezés egyik

Az én emlékeim, meg a Jánosi-utcai leányszobák falai tudnak csak elmondani, mennyi életbölcsesség, mennyi nemes, diskret, finom érzés lakozott az ő lelkében.

Leánykori naplóját érdemes lenne százezer példányban kinyomatni, tanulhatnának belőle leányaink erényeket; olyanokat, a melyek most talán nem divatoznak, de erények maradnak mindig!

Lehajtom fejemet a karomra és megsiratlak Téged Mariska, a kitől én a jóban való bizalom a b-é-czét tanultam, a kinek nemes barátsága az én szomorú életemnek egy ragyogó emlékét képezi.

Koszorút ígértem, borostyán koszorút, s ime csak egy levelet téptem ki a sok közül, erre is csak azt tudom írni:

Pihenj esendesen!

Az első három ajtó.

Előbb az öreg asszony ragasztotta be egy darab papirossal a kitört ablaküveg helyét, azután a nyomorék Sanyi. Hanem a szél megint csak letépte a gyöngye hitvány papirost. Most aztán már úgy hagyták. A szél tetszése szerint járkált keresztül-kasul a szobán, meghintázta az ágy fölött függő szentelt olvasónak barna gyöngyszemeit, összebörzölte a Siskovics asszony öszülő haját s a Sanyi sapkáját az ágyról lesöpörte a földre.

Senki se nyult a sipka után. Sanyi a Rózi néjje cipőit tisztította, az anyja valami kalapfélen a felbomlott szalagot igyekezett felöltögetni reszketős kezével s Rózi egy lánán ült, hamuszínű arccal, lecsüggesztett kezekkel s kidagadt pupillájú szemével mereven, pillantás nélkül nézett bele a levegőbe.

Künn a kertben barbár jókedvvel akadt bele a szél minden beleakadható tárgyba. Az apró kutak csöveiről

égető kérdés, s az a sok család, mely évente nehányszor ki van téve a veszedelemnek, epedve várja a bölcs intézkedést, mely a Rima kiöntésének megakadályozására s az ő biztonságuk megszerzésére hivatva volna.

És a mi a lakosság megélhetési viszonyain valamit lendíthetne, a forgalmat emelné, a pénzintézetek által tervezett iparvállalat kivitelét talán legnehezebben várjuk. Mindenfelé látjuk azt a nagy igyekezetet, mely a gyártelepek létesítésében összpontosul, s maga a kormány is sok áldozattal támogatja az ilyen vállalatokat, melyek a lakosság megélhetése s a városok fejlődése érdekében jelentős tényezők.

Városunk jeles polgármestere kedvező auspiciumok közt foglalta el székét, melyre őt a közbizalom ültette. Hisszük, hogy az ő kormányzata alatt sokat el fogunk érni, s csupán arra hívjuk fel a figyelmet, hogy ne legyenek az intézők kicsinyesek, s ne engedjék elaludni az eszméket, melyeket közönségünk elég rokonszenvesen fogadott.

Azok közül, kik a város fejlődése és haladása érdekében fekvő eszmék iránt rokonszenvet és élénk érdeklődést mutatnak, egyesek — úgy halljuk — már a kereskedelmi és iparkamaráink is megfordultak és tájékozódtak a világitás és iparvállalat ügyében. A szerzett információk bizonyára hasznosan fognak értékesíteni.

A legszebb, s a köz érdekében táplált legjobb reményekkel köszöntjük tehát az új esztendőt, s kívánunk *boldogabb új évet!*

Kereskedők nevelése.

A minap Rosebery lord, volt angol külügyminiszter, most a glasgowi egyetem rektora, az utóbbi minőségében föltűnő beszédet mondott. Azt mondta többi között, hogy az angol közoktatást a kereskedelmi ezélok szemmel tartásával rendezzék be, az egyetemhez kereskedelmi fakultást csatoljanak, mert ma is a kereskedelem és mindinkább a kereskedelem lesz az angol császárság alapja. Szóval, Rosebery minden angolból kereskedőt akar nevelni, hogy Nagybritánia fentarthassa világhatalmi állását, és hogy a kép teljes legyen, a mostani angol kabinnet egyik tagja, Hardwicke lord, egy börzebizományos

leszaggatta a meglazult szalmatakarókat s a kert kerítéséről lehulló futóka száraz leveleit zörögve söpörte tova.

Fazott, reszketetett a nagy, puszta kertben minden. A temerdék sok rózsató, a melyek már le voltak tektetve, csak még a teli takarót nem húzták rájuk az emberek, remegve lapultak a föld anyai keblére s a csupasz-águ georginabokrok, amint össze vissza hajtották őket a szél, sóvár pillantással néztek az üvegház ablakaira, ahonnan meg a széleslevelű, vérpáros pelargóniák, meg a buja illatu, eükelő színű vanilliabokrok tekintettek vágyó pillantással kifelé.

A Siskovicsék szobájában pedig fogvazogató volt a hideg. A Sanyi újjai összegémberedtek a vikszólo keféen s az öreg asszony szeméből könnyet facsart ki a hideg, amint a gyürödött, rég megfakult kalap szalagján öltögetett le s fel.

Mikor mind a ketten elkészültek a dolgukkal, a kalapot meg a cipőt odatettek Rózi mellé a lánára. A leány nem vette észre.

— Rózi! — sugta Sanyi a háta mögé kerülve — tiszta már a cipőd.

— Meg a kalapod . . . — tette hozzá az anyja félénken.

A leány nem válaszolt.

— Rózi! — sugta újra a pupos fiu, zavartan babrálva a mellénye gombjain, — talán . . . talán én is segíthetnék . . . Mit gondolsz? . . .

A leány csodálkozó kételkedéssel nézett az öcsésére.

— Te?!

Az anyja is keserű rezignációval csóválta a fejét.

— Nem lehet az!

— De . . . — felelte a fiu szaggatva, kinos erőlködéssel keresve a szavakat, — de . . . talán . . . Ami a fát illeti . . . Vagyis a tüzelést . . . Van egy kulcsom, mellyel ki tudom nyitni a fakamra lakatját . . .

Rózi, aki kétségbeesett gondolatokkal tépelődve, bámult a levegőbe, felkaczagott az öcsése beszédére, . . .

czég tagja, a miért elég különös, épp Rosebery lord támadta meg néhány nap előtt az angol felsőházban. Hardwicke lord a támadásra azt felelte, hogy nem is szándékozik kilépni a czégből, bár miniszterségének ideje alatt nem fog a czégnél aktív részt venni, sem a bürzére eljárni. Elmondta, hogy tíz év előtt nem volt egy shillingje sem; az által, hogy belépett a czégbe, tisztességes keresethez jutott és gyávaság volna tőle, ha néhány évi miniszterség miatt örökre hátat fordítana az üzletnek. Maga Salisbury lord miniszterelnök is ezen a nézetten volt és kárhóztatta a bürzebizományos mesterség ellen táplált előítéletet és hozzátette, hogy a miniszterek tisztelete Hardwicke lord iránt csöppet sem csökkent azért, hogy a bürze tagja.

Az angolok tehát a kereskedésben látják a gazdagodás, a hatalom és a szabadság biztosítékát. És látjuk, hogy Németország hatalmas fellendülését az újabb időben szintén a kereskedelmi szellem nagy fejlődésének köszöni, hisz maga Vilmos császár is, ugyszólván kereskedelmi utazója lett birodalmának és személyesen utazott Konstantinápolyba, hogy új piacot szerezzen a Keleten a német szorgalomnak. Amerikában ugyanezt az irányt látjuk; de látjuk mindenfelé, az egész művelt világon, mert átment a köztudatba, hogy az új században a világháborukat nem puskával és ágyúval, hanem a közgazdasági és elsősorban a kereskedés fegyvereivel fogják vívni.

Es hogy áll Magyarország szemben ezzel a nagy problémával, mikor már a hatalmas Albion is jajveszkel? Nálunk természetesen az a nézet, hogy Magyarország par excellence mezőgazdasági állam, tehát elsősorban a mezőgazdasági nevelésre kell a súlyt helyezni. Szó sincs róla, igazuk van ezeknek, de mit ér az, ha egy kis birtok, mely szépen eltart egy családot, három vagy négy részre osztva, nem bírja a gyermekeket, az új birtokosokat eltartani, vagy mit ér az, ha valaki még oly kitűnő gazda, de nincs meg kereskedelmi nevelése, hogy termékeit úgy értékesítse, hogy a szükséges beruházásokon kívül meg is éljen és meg is takaríthasson. És hogy akarják a jövő nagy feladatait teljesíteni, hogy a nagy nemzetközi harcban haszonnal résztvevni, ha nincs hozzá kellő fegyverzet, a kereskedelmi nevelés. Mulasztásaink már is nagyok e téren. Képzeljük el, ha 15-20 évvel ezelőtt a régi rendszer az elbukott dzsentrit, ahelyett, hogy hivatalokba dugdosta, új pályára szorítja, ha új elemet visz be a kereskedésbe, ha a fiatal urak az akta-körmölés helyét kilépnek a nyüzsgő, pezsgő életbe, a kereskedés eleven mesgyéjére lépnek, hajóra szállnak és viszik a magyar élelmesség híret messze tengerekre, felkeltik a távol országok, nemzetek figyelmét hazájukra, mely semmiben sem akar hátrább maradni a többi népmögött; mondom, képzeljük el, hogy ma mily viszonyok között volna Magyarország a kereskedelmi szerződések lejártának előestéjén. A valódi, az igaz kereskedelmi szellem mennyire termékenyítene, tenné gyümölcsözővé a mezőgazdaságot és az ipart, mert az bizonyos, hogy igazi kereskedés nélkül nem prosperálhat sem a mezőgazdaság, sem az ipar, mind a kettőnek a kereskedelem a kovásza, az élető nedve.

Magyarországra pedig éppen kereskedelme révén nagy feladat vár, nagyobb, mint sokan gondolnak, Magyarország földrajzi fekvésénél és régi politikai nagymányainál fogva a Keletre van utalva. A cél, melyet az Árpádok maguk elé tűztek, a Kelet meghódítása, még mindig nem értük el, pedig erre nagy szükségünk van. Amit az ősök karddal nem tudtak megszerezni, azt most kell a kereskedelem békés fegyvereivel meghódítani. Nem engedjük meg, hogy más nemzetek elejünk kerülve, szűk határaink közé szorítsanak és itt agyonnyomjanak. Mert ez lenne a sorsunk; amit török, tatár és német gyilkos fegyverrel nem bírt véghez vinni, megölnének bennünket, a gazdaság fegyvereivel.

Ezért szükséges, ezért sürgős nálunk a kereskedelmi nevelés. Képzett kereskedőkre van szükségünk, nem olyanokra, a kik röffel mérik a pántlikát, hanem akik a világkereskedelem nagy tengeren biztos kézzel kormányozzák kereskedelmi érdekeinknek hajóját, akik külföldön is szembe tudnak szállni az angol, meg a német versenyyel. Es akkor, ha majd a magyar birtokos csak egy fiára hagyja birtokát, a többi fia pedig más pályán keres boldogulást, ha másik fia kereskedelmi tudását viszi a harezba, akkor felvirul majd a magyar mezőgazdaság is. Sz. H.

Irtóztos kacagás volt . . . Az anyja hátra hőkent tőle . . . Aztán megkapta Rózi a fiu karját.

— Hát lopnál! — szólt olyan iszonyattal, hogy az orozimpái is megreszkettek belé. — Lopnál?

A fiu viaszgára arca még sárgább lett. Kicsi, összeaszott fejét leejtette a mellére s a szemeiből lassan szivárogtak ki a könnyek.

— Nem magamért . . . felelte. — Esküszöm, Rózi, hogy nem magamért . . . Téged . . . Téged . . .

— Nem, nem! — tiltakozott a leány minden ízében összerázkódva. — Inkább a koldulás, mint a lopás. Az baj, ez bűn. Hozd elő a bizonyítványaimat Sanyi.

S míg Rózi a cipőjét húzta s magára öltötte vékony kis gallérját, a fiu addig bizonyítványokat pakolva a ládán, bizonytalan hangon bátorította a nénjét:

— Csak az első három ajtó, Rózi . . . Csak ez . . . Azután.

A nénje ijedt tekintete a torkára fagyasztotta a szót. A leány tágra nyílt szemekkel, eszelősen ragadta meg a karját.

— Azután? — kérdezte lázas iszonyattal. — Ha mind a három ajtó csukva lenne?! . . . Csukva! . . . Erted ezt, Sanyi?

— Ertem, — intett ez a fejével s a két testvér fennakadt pillantással, némán, hosszan nézett egymásra,

* * *

Ejszakára elcsöndesedett a szél s a hold diadalmasan előbujva a felhők közül, hideg, tiszta fényével megvilágította az éjszakát.

Benn a kertben, a kis náddal fedett viskóban, Sanyi betömte a kutakról letépett szalmával a kitört ablakot s az anyja mellé húzódva, ott a láda tetején virrasztottak a hideg éjszakában.

Valamelyik budai toronyból tisztán odahallatszott az óra ütése s a két virrasztó előre nyújtott fejjel, lázas pontossággal számlálta az órákat.

Dr. VERES SAMUNÉ.

A gránit szikla-óriások évezredekkel látnak fejük felett elrepülni — míg a tövükben fakadó virág alig ér meg egy-egy tavaszt. Amaz zord, rideg, — de fenségét sokszor megbámuljuk, ennek lelke az illat, melynek lehelete édes mámorba ringat, s gyöngesége, szelidsége rokonszenvet kelt lelkünkben.

Ha a hegy összeomlik, megrendül a világ, de a virágot letöri a szél, elhervasztja a napsupár, s az emberek nem sokat törődnek azzal, hogy naponta millió és millió virágnak szakad meg élte fonala . . .

Mikor a férfi, — a társadalom oszlopa, a vezéreszmék zászlóvivője kidől, megrendül a társadalom, s ha a nő, — ki a férfi osztályosa, támasza és gondozója, — a társadalom virága elhervad, minden érző szívben megrendül a fájdalom hurja . . . — Ha a vezér kidől, kihull kezéből a zászló, de támadnak ujak, — ha a gyermekek édes anyja, az odaadón szerető, hűséges hitves, a férfi mindene kidől: beborul a menyország, s a paradicsom pokollá válik! . . .

Egy szegény, letört virágot fájó szívvel, mélyen megrendülve sirattunk el a mult héten.

A jóságos, szelid lelkű nő, ki családi tűzhelyének igazán anyyala, ragyogó fényessége volt, kit műveltsége és rokonszenves, kellemes modora képesített ugyan arra, hogy a társadalom szerepvivő női között foglalja el méltó helyét, de ő szerényen, visszavonulva élt, s élete legjavát dédelgetett családjának, s háza mintaszerű gondozásának szentelte.

Dr. Veres Samuné, a hűségesen szerető hitves, a gondos, gyöngéd anyja, karácsony estéjén, hétfőn még gyönyörködött kedves kis gyermekei örömeiben, s másnap kedden éjjel nemes szive utolsó dobant, lehunyta szemét, — örök álomra szenderült. A hosszas betegség kimerítette, s szervezete nem tudta legyőzni a gyilkos kór hatalmas erejét.

A gyászeset mélyen megrendítette városunk társadalmát, s szelében őszinte igaz részvétet keltett, melynek személyesen vagy írásban kifejezést is adtak a lesújtott, bánatos férj és a család előtt. A főgymnasium tanári kara testületileg fejezte ki részvétét szeretett és köztisztelőben álló kartársa előtt, s a tanári testület és az ifjuság koszorút helyezett a ravatalra. A dalárda és az ifjuság is testületileg fejezte ki őszinte részvétét. A temetés, mely — esütörtökön — 27-én ment végbe, impozáns volt, s az énekkar gyász-dala után *Czinke* István ev. ref. lelkész szívéhez szóló, megható gyászbeszédet és imát mondott.

Ezután megindult a szomorú menet s utolsó útjára kísérte a példás életű, nemes lelkű nő kihűlt tetemeit.

A fájdalomtól megtört barátunk és régi munkatársunk bánatában mi is igaz szívvel osztozunk, s kívánjuk, hogy a Mindenható nyugtassa meg az ő fájó szívét és gyermekeiben lelje fel a vigasztalást!

A család a gyászesetről következő jelentést adta ki:

Dr. Veres Samu mint férj, valamint gyermekei Loránd és Samu, — özv. Süteő Józsefné szül. Rácz Ágnes mint édes anyja, — Süteő Teréz mint nagynéne férjével Baksay Istvánnal, a többi rokonok nevében is mélyen lesújtva jelentik, hogy dr. Veres Samuné szül. Munkácsi Süteő Mariska, életének 40 ik, boldog házasságának 16-ik évében 1900. évi december hó 25-én éjjeli 1/2 12 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult drága halott hűlt tetemei folyó december hó 27-én délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni. — Legyen a drága halott emlékezete örökké áldott!

Nagyon lassan következik egymás után . . . Kilenéz . . . És még mindig várták Rózit. . .

Tizenegy óra után anyja és fiu a rozsz, báránnyörös bunda alatt megkapva az egymás kezét, retentő ijedelemmel néztek össze.

— Már nem jön, — sugták fogvazogva.

Az ajtó . . . az első három ajtó. — zokogott a pupos Sanyi, fejét az anyja vállára hajtvá.

Az öreg asszony száraz szemekkel nézett bele az éjszakába, égő szemei előtt tánczot jártak a csillagok s a kertben a dértől esillogó faágak, mint valami fehérlepedős kísértetek hajlongtak előtte s egyre azt sugták a fülébe:

— Jobb így! Jobb így!

Sanyi pedig egyre zokogott:

— Rózi! szegény jó drága Rózi! . . .

Tizenkét óra után az asszony megszorította a Sanyi kezét.

— Tűzet kellene raknunk, — sugta a fia fülébe.

— Igen, intett ez.

— Hozz be hát szentet, Sanyi . . . A kertész kamrájából . . . A kertész úgy is gazdag ember, nem árt meg neki . . . Nekünk meg „használni fog . . . Erted fiam? Használni fog . . .

— Ertem, — értem, — bólingatott a fiu s úgy vazogtak a fogai, mintha két darab aczelt ütöttek volna egymáshoz.

. . . És megrakták a tűzet. A kicsi vaskályha oldalai gyorsan kezdtek áttűzesedni s a szobában előbb enyhe, majd tropikus hőség terjedt szét.

Sanyinak nem vazogtak már a fogai. A rozsz nagy bundát leterítette a földre, az anyját ráültette s ő maga az egyetlen széket, ami a szobában volt, odahúzta a kályha elé s a szék előtt térdelve, a tűz világitása mellett ezeket írta a halalos, gyilkos ködben:

Angyalok társaságába jutottam. Az egyik — a halál anyyala — bele markolt a szívembe s irtóztató sebe ejtett rajta.

Aztán fölkerestek a vigasztalás anyyalai az eltűnt boldogság hajlékában, a bus ravatal körül s elkísértek az örökkévalóság kapujáig élő szóval, gondolatban s a villany szárnyain az őszinte részvét meleg csepejével öntözgetve az égő sebeket.

Fiaim — angyaltól származott angyalok — imádkoznak mellettem: „Áldd meg Isten azokat, kik édes anyukat oly nagyon szerették!“

És én utánuk rebegem: Amen!

Rimaszombat, 1900. december 28-án.

Dr. Veres Samu.

Előfizetési felhívás. Lapunk jelen száma első az 1901-ik évben s ezzel megkezdjük a huszonkettedik évfolyamot. A lap irányja mindig a régi, következetes és komoly; hű tükre a várme. gyénkben s különösen városunkban előforduló eseményeknek, nézetnyilvánításában egyenes, s mindenkor tisztán a közérdeket szolgálja becsülettel. — A lap szép multja mely alatt figyelemreméltó tényezővé fejlődött, garantírozza a jövőt; s az a jóindulat, melylyel a közönség lapunkat eddigi becsületes törekvéseiben támogatta, remélni engedi, hogy a szellemi fejlődésben és erkölcsi sikerekben ezután is számíthatunk a pártfogásra és anyagi támogatásra, mely egyik főfeltétele a lap existenciájának. **Felhívjuk ennelfogva lapunk t. barátait, hogy a jövő évre szóló előfizetésüket minél előbb megajítani sziveskedjenek, nehogy aztán a lap küldésében akadály merüljön fel; azokat pedig, kik az előfizetési pénzzel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük annak mielőbbi kiegyenlítésére, mert ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.**

Lapunk előfizetési ára a következő:

Félévre 4 korona.

Negyedévre 2 korona.

Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Értesítés.

A kerületi betegsegélyező-pénztár helybeli tagjait hivatalos tisztelettel értesítem, hogy dr. Zehery István orvos or lemondása folytán 1901. január 1-től a betegsegélyező pénztár tagjait orvosi kezelésben dr. Kárman Aladár korhazai orvos ur (lakik Kos suth-utca 22 sz. a.) fogja részesíteni, ki is a járó beteg eknek naponta 1/2 2—1/2 3 óráig rendel.

Ennek szives tudomásul vételét kérve vagyok

Rimaszombat, 1901. január 1.

Rábely Miklós,

a ker. betegs.-pénztár igazgató-elnöke.

Hirek- és vegyesek.

Boldog újévet! Lapunk t. előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak örömteljes, boldog újévet kívánunk, s kérjük, hogy jóindulatukat lapunk iránt az új évben is őrizzék meg.

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujévi tisztelgések. A szokásos ujévi tisztelgések a varmegye, város, pénzügyigazgatóság, kir. törvényszék stb. hivatalaiban ez idén is megtörténtek, s a tisztviselők mindenütt tolmácsoltak a hivataliönkök előtt érzelmeiket és legjobb kívánságaikat.

Kinevezés. A helybeli orvosi kar egyik érdemes és tiszteletreméltó tagját dr. *Lichtschein* Adolf vasuti orvost, ki ez állását negyedszázad óta lelkiismeretes pontossággal tölti be, a m. á. v. elnök-igazgatója orvosi tanácsadóvá nevezte ki. A jól megérdemelt kitüntetés alkalmából közéletünk tisztos alakját tisztelői és jó barátai őszinte szívvel üdvözlők. A kinevezési dekretumot decz.

„Közös elhatározással halunk meg: anyám és én. Rózi, a testvéreném, már megelőzött bennünket . . . Nagyon szegények és nagyon szerencsétlenek vagyunk. Amíg Rózi nem lett beteg, addig nem voltunk ily szerencsétlenek és szegények. Rózi tanított és falun laktunk . . . Volt sok libánk, kis csirkénk, szép csipkefüggönyös, meleg szobánk s a sok kis leány kezét csokolt Rózinak, meg anyáknak . . . Azután Rózi beteg lett . . . Egy esztendeig feküdt s elengedték az állásából . . . Mas leánnyal nem bántak volna így, de Rózinak, meg nekem, niucsen nevünk . . . Az anyám nevét viseljük . . . Mintha az nem mindegy volna. Hisz mi így is imádtuk az anyánkat . . . De Rózinak sokat kellett ezért szenvednie Allahhoz így rettenetes nehezen jutott . . . Pedig a kisujjában több volt a tudomány, mint az egész képezdének, az igazgatónövel együtt . . . A főispánné, mikor nevelőnőt keresett a gyerekei mellé, Rózit választotta. Aztán mikor meglátta a keresztlevelet, — nem kellett többé . . . Pedig Rózi szent volt és jó, mint egy angyal. Engem is ő tanított minderre, iskolába sohasem jártam s már nagy, komoly leány volt, mikor nem egyszer telepedett mellém a porba s hogy ne unatkozzam, segített nekem a homckpinczékét építeni. . .

A faluról aztán ide jöttünk Pestre. Anyámnak volt egy pár száz forintja és mind elköltöttük a Rózi betegségére . . . Egy év mulva nem volt aztán egy krajczárunk sem. Anyám titkolta Rózi előtt és dolgozott mindent . . . Mosott, vasalt, varrt és Rózi egyre betegeskedett . . . Egy kertészről kaptuk ezt a viskót, ahol most lakunk. Nyáron locsoltuk érte a virágokat, télen meg az üvegházra vigyáztunk fel . . . Hanem ez csak hajlék volt . . . Ennünk nem volt mit . . . Eheztünk . . . Rózi aztán elment koldulni és — az első három ajtót csukva találta . . . Es nem jött többé háza . . . Milyen jó is, hogy minden nyomoruságnak vége lesz a halálban! . . . L. . . T. . .

hó 30-án hivatalosan adta át az érdemes orvosnak egy, az üzletvezetését képviselőben megjelent küldöttség, melynek tagjai voltak: Vidats János miskolci üzletvezetési osztályfőnök, dr. Frank Adolf főorvos, a miskolci üzletvezetés orvosi tanácsadója, Botka J. fogalmazó és Schulhof Pál állomásfőnök. Vidats János lendületes beszédben méltatta a kitüntetett orvos érdemeit s tolmácsolta az üzletvezetés üdvözlését, s a küldöttség többi tagjai is a kitüntetett okirat átnyújtása alkalmából szívesen üdvözölték az új orvosi tanácsadót, ki a nem várt figyelmet szép szavakkal köszönte meg, s a deputáció tagjait megvendégelte.

Ünneplés. Megemlékeztünk a multkoriban egyik érdemes polgártársunkról Kozma Szabó Józsefről, ki ez időszert a gömörmezei nép- és iparbank pénztárnoka, s nemrég köszönt le a helybeli ev. ref. egyháznál viselt al-gondnoki állásáról. E tisztét negyedszázadon keresztül az egyház teljes elismerése mellett töltötte be, s méltán rászolgált arra, hogy visszavonulása alkalmából az egyház kifejezést is adjon az elismerésnek. Ugy halljuk, hogy a negyedszázados működés megünneplésére készül is az egyház, s vele együtt örömmel veszik ki részüket az egyletek és testületek, melyeknek készsége működő tagja, részben vezetője volt a tisztas férfiú. A talpig beszületés, puritan jellemű Szabó József pénztárnok ünneplésében bizonyára szívesen vesz részt mindenki, a ki őt ismeri s tudja ráadásul azt is, hogy a jubilans ez év február 6-án mintaszerű, boldog családi életének ötvenedik évfordulóját tölti be, s így arany-lakodalmát ünnepli.

Eljegyzés. Langhoffer Viktor kir. albiró, társas életünk rokonszenves és kedvelt tagja eljegyezte Rolko Annát, Rolko József zavadkai birtokos szép és szeretetreméltó leányát. Zavartalan boldogság kísérelje a jegyeseket!

Haladás. Kozák István szép tehetségű fiatal festő, ki már több ízben dícséretes sikert aratott művével, mint halljuk a soprán kiállításra 11 újabb festményét küldte be. A törekvő fiatal ember Kozák István helybeli nyug. tanító derék fia, ki művészi pályáján szépen halad előre.

Kinevezés. A kereskedelmi miniszter Bodor Ármán kir. segédmérnököt a helybeli államépítészeti hivatal egyik ügybuzgó és tehetséges tagját kir. mérnökké nevezte ki s őt továbbra is az államépítészeti hivatal mérnökei létszámába osztotta be. Öszintén üdvözljük!

Doktorrá avatás. Wiesinger Frigyes, főgymnasiumunk dobsinai illetőségű volt jeles növendékét, ki az orvosi szigorlatokat jó sikerrel letette, a központi egyetem aulájában Budapesten mult héten avatták fel az összes orvosi tudományok doktorává.

Kinevezés és áthelyezés. A pénzügyminiszter Uthly Kálmán a helybeli adóhivatalhoz adótitkárrá nevezte ki. Lábas Gyula adótitkár pedig áthelyezte a bártfai adóhivatalhoz.

Eljegyzés. Benyo Géza, a rimamurány-salgótarjáni vasmű-reszvénytársaság számtisztja e napokban eljegyezte városunkban Benyo Béla helybeli bortermelő és házbirtokos kedves és szeretetreméltó leányát Annát. Allandó boldogság kísérelje a jegyes párt!

Orvosi díjzabás. A belügyminiszter 1901. január 1-én hatályba lépett rendelettel szabályozta a nem közös szerződésen alapuló orvosi működés díjazását, s megállapította a díjak minimumát, mely különösen peres eljárás esetén a bíróságnak tájékoztatóul szolgálhat. Az új rendelet négy fokozatba osztotta be a városokat, s Gömörmezei városai: Rimaszombat, Rozsnyó, Dobsina, Nagyrőce és Jolsva a 3-ik fokozatba soroztattak, míg a községek a 4-ik fokozatban lesznek. — E szerint az orvosi látogatás díjának minimuma a 3-ik fokozatban: nappal 3 korona, éjjel 4 korona, a 4-ik fokozatban nappal 2 korona, éjjel 3 korona. A rendeletben a műtét díja is részletezve van.

Végzetes lövés. Újév reggelén a Kossuth-utca 10. számú ház udvarán Varga Barna, a Majorosy Géza asztalos inasa flaubert-fegyverből madarakra lövöldözött, s véletlen szerencsétlenség folytán egy löveg az udvarban lakó Strasserné ablakát kitérte és a lakásba az ablak mellett álló 11 éves Strasser Etelkát találta. A mellén meglőtt polg. isk. tanulót beszállították a kórházba a lakáson nyújtott első orvosi segély után.

Tévedés. Egyik fővárosi lap leírja az újévi számban, hogy az új mandátumot nyert függetlenségi képviselők közül Török Gyula, a rimaszombati kerület képviselője a néppárttól hódította el a kerületet. Ugyancsak vaskos tévedés!

Körjegyző választás. A jénei körjegyzőségben, melynek székhelye ideiglenesen Harmacz községben van, a jegyzőválasztást szombaton, december 29-én ejtette meg gróf Almásy Arthur járási főszolgabíró. Három pályázó közül Molygyay János helyettes körjegyző lett egyhangulag megválasztva.

Elhalasztott közgyűlés. A gömörmezei takarékpénztár és hitelbank december 20-ára hirdett rendkívüli közgyűlése — miután a részvényesek nem jelentek meg kellő számban, nem volt megtartható, s így a közgyűlést 1901. január 3-án délután 2 órakor tartják meg az intézet helyiségében.

Eljegyzés. Barczán Endre makói állami főgymnasiumi tanár, karácsony első napján, eljegyezte Bogár Aranka tornallyai községi óvónőt. Bogár Lajos sajógmőri tanító szép, kedves és szeretetreméltó leányát. — Boldogság kísérelje a jegyes párt!

Baleset. A mult héten komoly baleset érte báró Nyáry László jánosii földbirtokost. A mint fogatán az országúton haladt, lovai megbokrosodtak, s az őrház közelében a báró kiugrott a kocsiból, miközben súlyosan megsérült. Észméletlen állapotban szállították be az őrházba s onnan haza Jánosiba s a nyújtott első orvosi segély után, Budapestre szállították, hol a kifeszamodott vállat helyreigazították, s a sérült állapota most már jelentékenyen javult.

Új kórház. A rozsnyói Kósa-Schopper-féle kórház 1901. január 1-től kezdve a belügyminiszter engedélye folytán nyilvánossági jelleget nyert, s a legnagyobbított kórházba ezután a betegek mindaddig, míg őrés ágy van, felvétetnek.

Szilveszter-estét a polgári olvasókörben ez idén is megünneplétek, s bár nem nagy közönség vett részt ez idein a mulatságon, de a kik ott voltak, kitünően mulattak, s kedélyes, jó hangulatban bucsuztak el az ó-évtől s szép reményekkel telve, vigan köszöntötték az új esztendőt.

Eljegyzés. Knöpfler Károly kokovai birtokos unokahúgát: a helybeli Knöpfler Margitot eljegyezte Mayer Ede kokovai kereskedő.

Az új állami állatorvosok már megkapták kinevezési okmányukat, s működésüket 1901. január 1-én megkezdték. E napra tüzte ki a miniszter az utolsó terminust, a mikor az új állatorvosoknak a főispán előtt a hivatalos esküt le kellett tenniük.

Tea-estély. A magyar országos vörös-kereszt-egylet Tornallya járási fiók-egylete Tornallyán, 1901. január hó 12-ik napján saját pentzára javára, a „Fehér-ló” szálloda nagytermében zártkörű tea-estélyt rendez — Személyjegy 2 korona, családjegy 6 korona. — Kezdeté 9 órakor. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Nyugtázás. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylet árnyak karácsonyfájára megkegyesen adakoztak: br. Luzsánszky Henrikné 4 korona, ifj. Szeplaky Lajosné 2 korona, Urbán Ferencné ruhanemű, Reisz Józsefné karácsonyfa dísz. — Melyért halálos köszönetet mond, az árva nevében az elnökség

Újévi üdvözlések megváltása. A „Rimaszombat és vidéke” jótékony nőegylete és a gömörmezei magyar közművelődési egyesület rimaszombati körének elnökei által kibocsátott aláírási íven a következő adományok jegyeztettek: Samarjay János 2 korona, Samarjay Jánosné 2 korona, Molnár József 2 korona, Molnár Józsefné 2 korona, Kishonthy Gyula 2 korona, Horváth János 2 korona, Dapsy József 2 korona, dr. Löcherer Tamás 2 korona, Institúrisz Endre 2 korona, Nagy Ferenc és neje 2 korona, özv. Zwicker Ottóné 1 korona, Kishonthy József és neje 2 korona, Lichtschein Adolf és neje 2 korona, Máriássy Lászlóné 2 korona, dr. Meskóné 2 korona, Jurasko Jakabné 2 korona, Szontagh Károly és neje 2 korona, Bornemisza László 2 korona, Bornemisza Lászlóné 2 korona, Lukács Gézáné 2 korona, Vozáry Gyuláné 2 korona, Süteő Istvánné 2 korona, dr. Raróssy Gyula és neje 2 korona, Kubinyi Andor 2 korona, Baksay István 2 korona, Frics Ferenc 2 korona, dr. Bleier Leó 2 korona, Boczko Dániel 2 korona, dr. Kármán Aladár és neje 2 korona, Rábely Miklós 2 korona. — A jótékonykezérla tett adományokkal a nevezettek megváltották az újévi üdvözlést, s összes ismerőseiknek és jó barátaiknak ez uton kívánnak: „Boldog újévet!”

Halálozások. A helybeli tüzoltó-testület egyik tagja: Magyar Pál december hó 25-én éjjel rövid szenvedés után meghalt. Még előző napon az őr-tanyán végezte szolgálati teendőit. Temetésére, mely 27-én ment végbe — a tüzoltók testületileg kivonultak. — Egy nappal előbb 24-én hunyt el Kalocsay Antalné is 65 éves korában hosszas betegség után. — Ugyancsak hosszú betegeskedés után 77 éves korában halt el december 27-én özv. Bodon Józsefné, tisztos polgárnő, ki városunkban híres volt arról, hogy igazi mestere volt a kenyérsütésnek. Temetésé 29-én nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytban Bodon József ügyvéd anyját gyászolja. — Nyugodjanak békében!

Tüzoltó ünnep Dobsinán. Lélekemelő és fényes ünnepélyességnek volt színhelye 1900. december 29-én Dobsina városa. Negyedszázados fennállását ünnepelte a tüzoltó egyesület. Már az idő is kedvezett; enyhe légkör szállta meg a völgykatlant, mintha csak tudta volna, hogy 24 szép, fehér ruhába öltözött hajadont kell megövní a megnűléstől; a nap is mosolyogva kandikált ki a felhők közül rájuk. A tüzoltóság délelőtt 9 óra előtt a szépen feldíszített tüzoltó-tanyán gyülekezvén, Ulreich János parancsnok vezénylete alatt zenével a városháza elé vonult, a hol a menethez a város hatósága, az egyesületek, társulatok csatlakoztak hozzája. Innen Gömör Gyusztávné zászlóánya háza elé vonult a menet. Egy küldöttség ment Szontagh Béla polgármester, egyesületi elnökkel az élén a zászlóanyáért, ki a gyönyörű, piros színű, gazdagon aranyozott és egy jelmonddal ellátott nemzeti színű szalaggal díszített remek kivitelű zászlót átadván a bizottságnak, illetőleg Siró János zászló-tartónak: a nyoszolyó leányok élén az ág. ev. templomba vonult menethez csatlakozott. A templomban Weisz Antal lelkész lendületes beszédben felavatván a zászlót, beverte egyszermint az egyház nevében az első aranyozott ezüst szegét. Az ipartestületi dal-kör által énekelte: „Hymnus” méla hangjai és az orgona ünnepi zúgása fejezték be az ünnepély egyházi részét. A templomból a menet az áll. polg. iskolának Zajzon S. tanár által remekül, művésziessen díszített tornaacsarnokába vonult, hogy ott az ünnepélyes közgyűlésen vegyen részt. Szontagh Béla elnök megnyitó beszéde után Ulreich János parancsnok felolvasta az egyesületnek nagy fátadsággal megírt érdekes történetét. Ezután az egyházak, egyesületek, testületek képviselői által összesen 26 szegnek a beverése következett. Frenetikus taps és éljenzés jutalmazta a zászlóanya költői szárnyalású szép beszédét, a mikor a zászlót átadta az elnöknek. Néhány ezüst és bronz érem kiosztása és a „Szózat” eléneklése után véget ért az ünnepély. Az ünnepély után a tüzoltóság, a nyoszolyó lányok, szegbeverők stb. az iskola udvarára mentek, hogy ott Han-vay Ede tanár szívesége folytán a fotografáló készülék elé álljanak. Este 7 órakor a városi vendéglő nagytermében 225 terítékű közvacsora volt, melyen a város előkelőségének és polgárságának színe-java vett részt. Az első felköszöntőt Szontagh Béla polgármester mondotta a királyra és József főhercegre. Ezt állva hallgatta a közönség. Felköszöntőt mondtak még: Ulreich János a zászlóanyára és a tiszteletbeli főparancsnokra: Gömör Gyusztávrá, Szontagh Béla a nyoszolyó lányokra, Schranz Szilárd a városra, Nikl Gyula és Weisz Antal a tüzoltóságra, Klein Samu az egyházakra és azok képviselőire, Szankovics Károly Klein Samura, Siró János a pártoló tagokra. A közvacsorát tánc követte, mely derült hangulatban virradtig tartotta együtt az egész közönséget.

A vármegyei székház nagy termének menyezete már készen van. Az olasz munkások, kik a gipsz-díszítványokat meglepő ügyességgel és csinosan elkészítették, decz 29-én befejezték a mennyezetdísz munkáit s a terem falainak díszítését a tavasszal fogják végezni. A folyosók terrazzo-munkálatai is készen vannak, s a padozat aljára az ugynevezett vankosfákat is elhelyezték már; a hajópadló nagy része be van szállítva, s most csak a kisebb munkálatokat végzik: a tavasszal ujult erővel hozzálátanak s a nyárra az építkezés teljes befejezést nyer.

Halálos végű baleset. Hacsaván, az ott épülő magnésit-gyár közelében december 29-én reggeli 7 órakor a földmunkálatok végzése közben Haral Mihály 38 éves erőteljes munkás ember tragikus véget ért. A föld ugyanis egy helyen beomlott és a nevezett munkást s egy társát maga alá temette. Haral fejfel a vasúti sínre esett oly szerencsétlenül, hogy nyomban szörnyet halt. Társa csak zúzódásokat szenvedett. Az esetről jelentést tettek a bíróságnak, mely tüstént elrendelte a törvényszéki boncolást, s megjelent Hacsaván, hol a helyszíni szemlét megejtették s az ügyben megindított vizsgálat ki fogja deríteni, nem terhel-e valakit mulasztás.

A népszámlálás városunkban 1901. január 1-én vette kezdetét, s mint mar megirtuk a 12 kerületre osztott területek bizottságok végzik a teendőket. A beszerzett adatok semmi összefüggésben nincsenek az adokivetéssel s miután a népszámlálásnak célja az ország egész népességének létszámát s a népességnek mindazon közérdeku viszonyait kideríteni, a melyeknek ismerete a népesség minden egyes tagja boldogulásának előmozdítása érdekében kitejtendő állami és társadalmi tevékenységnek képezi előfeltételét, tekintve ezen fontos közérdeket, a népszámlálás pontos és sikeres végrehajtása csak úgy lesz elérhető, ha a lakosság a hatóságok nehéz munkájában támogatja. — Mint mar megirtuk, a ki hamis vagy valótlan adatot vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja, kihágást követ el, s az 1897. évi XXXV. t.-cz. 13. §-a értelmében 100 koronaig terjedhető bírsággal fog sújtani. E §. ide vonatkozó pontjai következők:

a) A ki valamely képzelt vagy valódi anyagi vagy erkölcsi érdekből, akár valamely határozott érdek nélkül — tudva hamis vagy valótlan adatot vall be. Hamis vagy valótlan adatnak tehát minden tulajdonképeni érdek nélkül, pusztán az adatgyűjtők megtrefálása céljából való bevallása is kihágást képez, minthogy a kihágás lényege a törvényes rendelkezéssel szemben való engedtlenségben áll, ehhez pedig nem okvetlenül szükséges, hogy a cselekedetnek indító okával valamely érdek szolgáljon. b) Az a családfő, a ki saját magát vagy valamely hozzátartozóját a népszámlálás alól kivonja. c) Az a háztulajdonos vagy megbízottja, a ki az általános utasítás 22. §-a értelmében a számláló-biztos által felszólítottván, hogy a házban összeirt egyének névsorának megtekintése alapján nyilatkozzék, vajjon az összeírásból nem maradt-e ki valaki, a felszólításra e felvilágosítást megtagadja, vagy tudva a valósággal ellenkező felvilágosítást ad. d) A ki akár magára, akár valamely hozzátartozójára vonatkozólag a népszámlálási felvételi mintákba felvett rovatokba, vagy kérdőpontokra vagy azoknak bármelyikére is a kivant felvilágosítást megtagadja. e) A ki a népszámlálási ügyben a közszégi előjáróság (városi hatóság) által megidezetvén, az idezetnek meg nem felel s mulasztását elfogadható módon indokolni nem tudja. f) Az a vendégfogadó vagy szállodatulajdonos, valamint az a szállóvendég, a ki a számláló-lapok kitöltésére vonatkozó utasításnak 2. c) pontjában körülirt kötelességnek meg nem felel. g) Az, a ki az 1900. évi december hó 31-ke és 1901. évi január hó 10-ke közti egész időt uton tölti s a nélkül, hogy ezen idő alatt bárhol is számba vétetnék, január hó 10-én elmulasztja számláló-lapjának kitöltése végett azon község előjáróságánál jelentkezni, a mely községben ezen a napon éppen tartózkodik vagy a melyik községben éppen keresztül utazik. h) Az a gazdasági cseléd, ki 1901. évi január hó 1-én vagy a legközelebbi napok valamelyikén eddigi tartózkodási helyéről, még mielőtt róla e helyen számláló-lap kiállítottat volna, elköltözik s abban a községben (városban) a melyben megtelepszik, elmulasztja számláló-lapjának kitöltése céljából 1901. évi január hó 1-e és 10-ke között a községi előjáróságnál (városi hatóságnál) jelentkezni. i) Az a számláló-biztos, a ki a felvételi mintába tudva hamis vagy valótlan adatot jegyez be.

Előleges színi jelentés. Alolirt színigazgató mely tisztelettel értesitem Rimaszombat város és vidéke mélyen tisztelt közönségét, miszerint a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelően és jól szervezvet 28 tagból álló operette színtársulatommal 1901. évi január hó elején a „Három Róza” nagytermében előadásaimat megkezdem. — A bérlet folyama alatt a nemzeti színház, népszínház, magyar színház, városligeti színház és a budai szinkör legújabb darabjai kerülnek színre: Sulamit, Jeruzsálem leánya, Zsidó opera, Aranylakadalom, Arany kakas Hadak utja, 1848. Napoleon öcsém, Coullisset ur. Ferry kisasszony, Kukta kisasszony, Folt a mely tisztit. Becsületbíró. Háromláb kapitány, Talmi herczegnő, Konti és Kövesi legkedveltebb operettje. Ferdinand házassodik. Arthur kalandjai. Mirianna. Trilbyk (Aggszűzek). Falu szépe. Selyem Agnes. A baba, Audran legújabb operettje. Gésák. Kék asszony, operettek. — A fekete rigó, Géczy legújabb népszínműve. Örült-e vagy szent? Niobe. Trilbi. Negyvenéves kis leány. Három testőr. Charlye néneje. Gyimesi vadvirág. Az ördög mátkája. Gyerekasszony. Bánk bán. Garas alipán. Kikapós patikárius. Az államtitkár ur. Urfi kisasszony. A kis lord. Béni bácsi. Varázshedű. Nebántvirág. Czigánybáró. Üdvöske. Suhancz. Aranyasszony. Négy évszak Sárdi ház. A mit az erdő mesél. Halókesik ellenőre. Tudós professzor. Harang. Királyfogás. Mikádó. Gasparone. Asszonyok a kaszányában. Csarda virága. Gyurkovics leányok. Tartalékos férj. Kurucs furfang. — A színtársulat névsora: Igazgató Baródi Károly. Műszaki személyzet: igazgatósági titkár: Jakabffy Gábor. Rendező Jeszenszki Dezső. Karnagy Lendvai Ignác. Ügyelő Völgyi József. Sugó Hatvani Julia. Kellés Tóth Imre. Ruhatáros Szegedi Ferenc. Diszitő Pelsőczy József. — Előadó személyzet. Nők: B. Csányi Juszi, operette és népszínmű első énekesnő. Krassóné Erzi hősnő, drámai és vigjátéki szende. Simon Irén operette és népszínmű másod énekesnő. Szabóné Róza drámai anya. K. Gáspár Anna, naiva. Majosházi Észter operette és paraszt komika. Kohári Marika társalgási színésznő, Krassói Józsika, Nagy Juliska, Székely Janka, Hegyi Jolán kar- és segédszínésznők. Férfiak: Baródi Károly jellemszínész. Jeszenszki Dezső operette buffo, komikus. Krassói Sándor hős szerelmes és jellemszínész. Iványi József társalgási színész. Pelsőczy József drámai apa és intrikus. Csongrádi Jenő társalgási színész. Valgyi József kedélyes apa és cselszövő. Szaday Ferenc operette tenor. Kardos József szerelmes. Földváry József paraszt apa. Jördén Viktor, Nagy József, Vetési Dániel kar- és segédszínészek. — Nagyszerű közönség! A fenti névsor, valamint a műsor mutatja, hogy társulatom

a kor igényeinek megfelelően van szervezve és képes a legmesszebb menő várakozásnak minden tekintetben megfelelni. Hogy társulatom existenciáját biztosíthassam, 12 válogatott és a legújabb darabokból álló színelőadásra bérletet nyitok. A bérletár 12 előadásra a következő: 12 db elsőrendű bérletszelvény oldalszék és 1-2. sor körszék 20 korona, a többi sor szinte körszék 16 kor. Zártszék 12 szelvény 12 kor. E szelvények jutalomjáték és vendéglőadások kivételével minden előadásra érvényesek és előadásonként tetszer szerint mennyiségben is felhasználhatók. A szelvények a 12 bérletelőadásra túl nem érvényesek. A bérletgyűjtést Jakabffy Gábor igazg. titkár személyesen eszközli, ki a bérletpénzek felvételére is jogosítva van. Kérve a nagyérdemű közönség szíves pártfogását egy a bérletre, mint az előadásokra — mely után maradok mély tisztelettel Rimaszombat, 1900. december havában Bárárdi Károly, színgazgató.

A „Magyar Szó” előfizetési felhívása. A „Magyar Szó” újévkor lép második évfolyamába. Tizenegy hónapos élete beigazolta, hogy a haza ellenségeinek a „Magyar Szó” a legveszedelmesebb ellensége. — Minden társadalmi, politikai és művészeti kérdésben a „Magyar Szó” függetlenül foglalt állást. Csak is a „Magyar Szó” lehetett független minden irányban, mert függetlenségét nemcsak programjába vette, hanem meg is valósította. — A „Magyar Szó” semmiféle politikai pártnak, semmiféle társadalmi érdekesopornak nem áll szolgálatában. — Ez a teljes függetlenség biztosította a „Magyar Szó”-nak azt a nagy hatást, melyet a közéletre gyakorolt. A „Magyar Szó”-ról úgy beszélnek, úgy fogják fel, mint az egyetlen ellenzéki újságot, melynek van bátorsága mindent megmondani, mit a közjó javára szükségesnek talál megmondani. A „Magyar Szó” olvasása nélkül senki sem lehet eléggé tájékozott a közviszonyokról, mert a „Magyar Szó” az egyetlen újság, mely semmit el nem hallgat, semmit el nem tussol, melynek szókimondását csupán az irodalmi jóízűség szabályozza. — Tárca- és hírvonata máris a legjobbak közé tartozik az egész magyar zsrnalisztikában s maga a lap élénkebben van szerkesztve, mint minden más újság. — Mindezeknél a legmelegebben ajánlhatjuk olvasóinknak, hogy fizessenek elő a „Magyar Szó”-ra. — Az előfizetési árak a következők:

Egy évre	28 korona.
Félévre	14 korona.
Negyedévre	7 korona.
Egy hónapra	2 korona 40 fillér.

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS.**

Magán-hirdetések.

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utca sarkán lévő üzlethelyiség és emeleti lakás mellékhelyiségekkel **1901. évi február hó 1-től bérbeadó.** esetleg a ház **el is adó.** — Most **Glücksthal I.** ezen fenti helyiségeket csak **három hónapra át bérli** a Mandel-féle esőd gondnokától. — Ertekezhetni

Szontágh Károlyval.

11-*

Eladó tekeasztal és pénztár.

Egy egészen jó állapotban lévő **fordítható tekeasztal**, golyók, dákok és babukkal, egy **pénztár** márvány-lappal és tükör-üveggel **helyszüke miatt** — készpénzfizetés, esetleg havi részletfizetés mellett azonnal eladó **Rosenberg János** vasuti vendéglősnél **Tornallyán.** 3-3

Hirdetmény.

Elsőbbségi kötvényeink 1901. évi január 1-én lejáró 3. számú szelvényei **1901. január 1-től** kezdődőleg darabonként 6 koronával

Pelsüczön társulatunk pénztáránál,

Rozsnyón a „rozsnyói takarékpénztár”-nál.

Budapesten a „pesti magyar kereskedelmi bank”-nál be fognak váltatni.

Pelsücz, 1900. december 31.

A gömöri faipar r.-társ. igazgatósága.

Hirdetmény.

456. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beszerzebányai kir. törvényszék 1900. évi 3916. számú végzése következtében **dr. Porocs Samu** beszerzebányai ügyvéd által képviselt **Steiner és Löwy** beszerzebányai cég javára **Gogolyák Károlyné** murány-hutai lakos ellen 542 korona 70 fillér s járulékaik erejéig 1900. évi október hó 9-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2802 korona 22 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: több rendbeli aktív követelések, házi butorok, szarvasmarhák, lovak, szekér és gazdasági berendezésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a nagyrőcei kir. járásbíró V. 415/2, 1900. sz. végzése folytán 542 korona 70 fillér tőkekövetelés, ennek 1900. évi október hó 1-ső napjától

járó 6 %-os kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltó díj és eddig összesen 99 korona 53 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig alperesnek lakásán Murány-Hután leendő eszközökre **1900-ik évi január hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1888. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében a le- és felülfoglaltató javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyrőcén, 1900. évi december hó 21-ik napján.

Leffler János, kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

6437. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság a 18058/880. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet XV. §-a értelmében közhírré teszi, hogy az elvesztett kokovai 675. sz. tjkönyv ujonnan szerkesztett tervezetét elfogadván, annak közzétételét végzésileg elrendelte, — s a telekkönyvileg érdekelt feleket értesítette, hogy az elkészített telekjegyzőkönyv **1901. évi február hó 25-ig** terjedő határidő alatt a telekkönyvi irodában megtekinthető, és a telekkönyvi tervezet összeállítására nézve általok kifogás emelhető.

Továbbá felszólítja mindazon személyeket, kik már a telekjegyzőkönyveknek a községbeni hitelesítésekor létezett, vagy legalább még a hirdetmény hatályossága kezdetének napja előtt (tkv. rendsz. 2 §) szerzett tulajdon — zálog — vagy haszonbéri jognál fogva, akár a fekvőségek megjelölése, akár a telekkönyvi jószág-teszt összeállítására, vagy a bejegyzett birtok-viszonyok kinyomozására tekintetében a telekjegyzőkönyvben valamely igazítást, kiegészítést, bejegyzést, hozzájegyzést vagy átjegyzést igényelhetni vélnék, miszerint ebbeli igényeiket a hirdetményi határidő alatt annál bizonyosabban jelentsek be, minthogy különben ezen igények oly harmadik személyek kárára, kik a hirdetmény hatályossága kezdetének napjától fogva a telekjegyzőkönyvben foglalt bejegyzések alapján, további nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműen szereznek, többé nem érvényesíthetők.

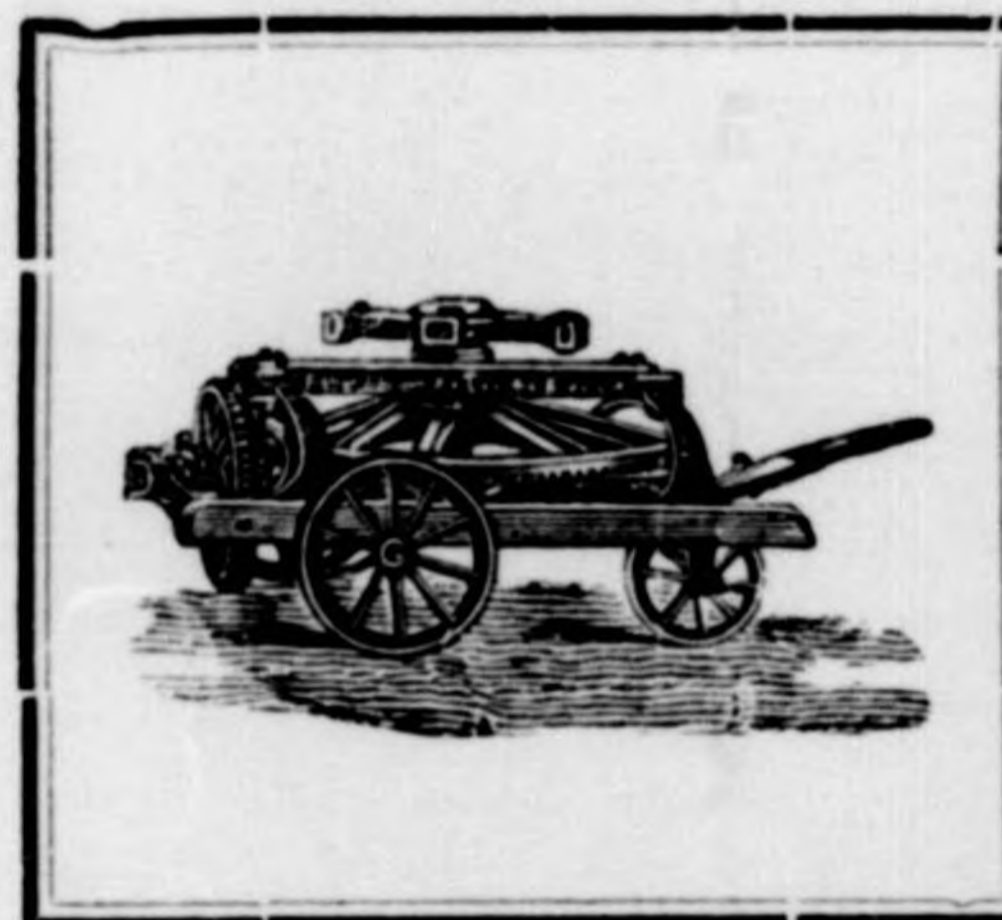
Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1900. évi december hó 22-én.

Kovács, kir. törvszéki albiró.

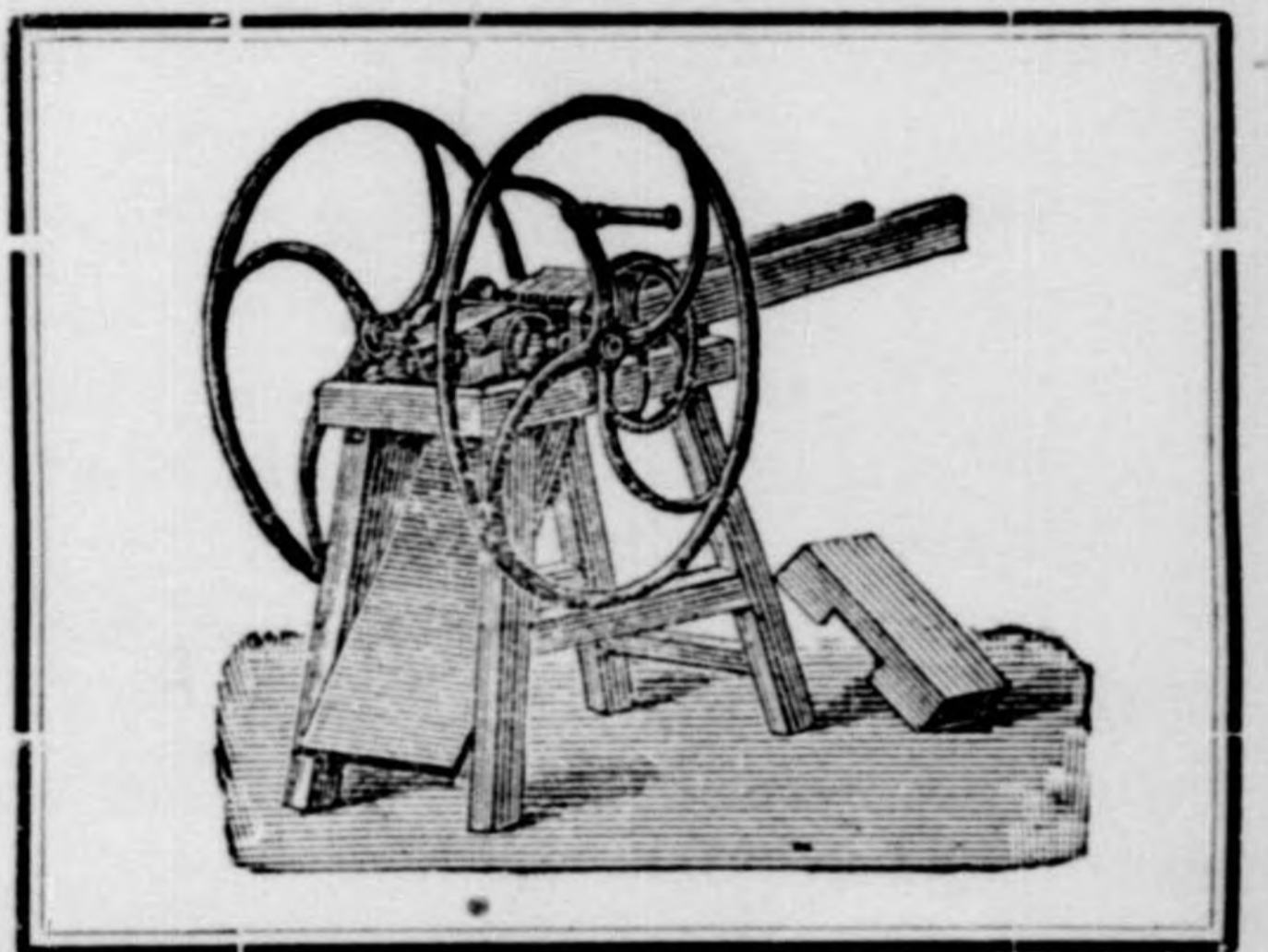
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengermorzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.
Olajmag-zuzókat, továbbá
Örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntődégek gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjük.

RÁBELY MIKLÓS

••••• **KÖNYVNYOMDÁJA RIMASZOMBAT, Pokorágyi-utca 1. sz.**

Ajánlja a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű könyvnyomdáját minden e szakba vágó munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.
Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, stb.
Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák, stb.
Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és rágcedulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelező-lapok, stb.
Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek, stb. elvállaltatnak.